

Nr 120.

Av herr **Bjurström m. fl.**, om beredande av möjlighet att anordna kyrkofullmäktigeval samtidigt med val av kommunal- eller stadsfullmäktige.

I kommunal vallag av den 6 juni 1930 stadgas bland annat att »val av kyrkofullmäktige må icke förrättas å dag, då val av landstingsmän, kommunalfullmäktige, municipalfullmäktige eller stadsfullmäktige inom valdistriktet äger rum».

Det citerade stadgandet, vilket återfinnes i lagens 14:e paragraf, motsvarades i det förslag till »Lag om kommunala och kyrkliga val», som av Kungl. Maj:t förelades 1930 års riksdag, av en i 11:e paragrafen intagen bestämmelse att »kyrkligt val må icke förrättas å dag då kommunalt val inom valdistriktet äger rum».

I sitt betänkande hade kyrkofullmäktigesakkunniga ansett särdeles lämpligt att kyrkofullmäktigevalen, där så låte sig göra, skulle utsättas att äga rum samtidigt med kommunal- respektive stadsfullmäktigevalen. Departementschefen ansåg sig emellertid icke kunna förorda dylik samtidighet och anförde som skäl för denna sin mening *dels* att särskilda ledamöter eller deputerade enligt förslaget skulle utses att vid kyrkofullmäktigeval tjänstgöra i valnämnden, *dels* ock att kyrkofullmäktigevalen i allmänhet ej vore avsedda att äga rum samma år som de kommunala valen.

Båda dessa skäl emot den av kyrkofullmäktigesakkunniga förordade anordningen ha dock numera upphört att existera. 1930 års konstitutionsutskott fann icke någon anledning att vid kyrkofullmäktigeval giva valnämnden en annan sammansättning än eljest, och i kommunal vallag återfinnes intet stadgande om några särskilda ledamöter eller deputerade. Oomtvistligt torde vidare vara att kyrkofullmäktigevalen som regel äga rum samma år som de kommunala valen. Vid en jämförelse mellan gällande bestämmelser med avseende å tidpunkten för de olika valen finner man även att samtidighet mycket väl kunde tänkas förekomma, därest icke den ovan citerade bestämmelsen i paragraf 14 utgjorde hinder däremot.

Någon verklig olägenhet, som kunde tänkas förorsakad av den anordning, som förordades av kyrkofullmäktigesakkunniga, har icke påvisats. Tvärtom skulle det säkerligen på många håll i landet betraktas som en avsevärd förmån att få välja såväl den kyrkliga som den borgerliga kommunens fullmäktige samtidigt. Möjlighet till dylik samtidighet är som bekant medgiven, då det gäller kommunalfullmäktigeval respektive stadsfullmäktigeval och landstingsmannaval. Endast i mycket sällsynta undantagsfall ha olägenheter uppkommit därav att dessa val ägt rum samtidigt. Tvivelsutan skulle en samtidighet när det gäller de borgerliga och kyrkliga fullmäktigevalen än mindre föranleda olägen-

heter ur vare sig väljarnas eller valförrättarnas synpunkt, synnerligast som ju rösträttsbestämmelserna vid dessa olika val äro i stort sett ensartade.

Om man önskar bibehålla regeln att endast två men icke flera val må förättas samtidigt, kunde det ju lämpligen stadgas att val av kyrko- eller kommunalfullmäktige ej må äga rum å den i vallagen bestämda dagen för val av landstingsmän för så vida samtidighet beslutats i avseende å de båda fullmäktigevalen.

En ändring av gällande bestämmelser i överensstämmelse med vad här ovan anförts skulle säkerligen mångenstädes medföra en i och för sig önskvärd ökning av antalet deltagare i kyrkofullmäktigevalen.

Måhända bör en dylik lagändring även innefatta möjlighet att inom den av lagen bestämda tidrymd, inom vilken kyrkofullmäktigeval skall äga rum, utlysa dylikt val jämväl till annan dag än söndag. Om en ändring av bestämmelserna i denna riktning anses nödvändig eller önskvärd som följd av ett medgivande att anordna de kyrkliga och borgerliga fullmäktigevalen samtidigt, borde knappast några vägande invändningar däremot kunna göras, då det ju icke finns någon rimlig anledning att just beträffande kyrkofullmäktigevalen bibehålla söndagen som enda medgivna valdagen.

Vi föreslå alltså,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att Kungl. Maj:t ville utarbeta och för riksdagen framlägga förslag till sådana ändrade bestämmelser i kommunal vallag, att val av kyrkofullmäktige må, där så befinnes lämpligt, kunna äga rum samtidigt med val av kommunal- respektive stadsfullmäktige.

Stockholm den 17 januari 1935.

Em. Bjurström.

N. S. Norling.

Carl Eriksson.

C. A. Carlsson.

O. A. Nordborg.

Evert Jonsson.

Joh. Larsson.

And. Henriksson.

Nils Gabrielsson.

O. A. Ernfors.

Elof B. Andersson.

J. M. Bäckström.

Gustaf Tamm.

Carl Bengtsson.